

EMIL HLOBIL

SONATA PER PIANOFORTE

OP. 72

(1968)

1978

EDITIO SUPRAPHON PRAHA

Svěžest EMILA HLOBILA, umělce, jehož život v nynějším čase obsáhl více než tři čtvrtiny století, je stav hodný nejen obdivu, nýbrž především domyšlení a pochopení: žil vždycky vyrovnaně, zdravě, účelně; byl a je příkladem pracovitého člověka, ekonomicky rozdělujícího životní energie mezi školu, společnost (v jeho případě zvláště Svaz skladatelů, Český hudební fond a Pražské jaro), rodinu, přírodu a svou „dilnu“. Občan, učitel a umělec se v něm nikdy neprali: neimprovizoval, nehazardoval, neplýtvával, ale rozmyslně vážil, tvořil a dával. Proto chodí dosud neohnutý a stále se lehce usmívá, v nehlubém klidném hovoru vždy připravený k myšlence břitké, chytré i veselé. Proto je člověkem, obklopeným obecnou a nevynucovanou úctou. Proto je za ním úctyhodné dílo tvůrčí (na sto číslovaných skladeb!), vzdělavatelské (s žáky takových talentů, jaké představovali Kalabis, Feld, L. Fišer, Šesták, Klega, Kováříček, Loudová, Kurz ad.), organizační a kulturně politické. E. Hlobil je osobností, již byl predikát „zaslužilý“ (učitel 1957 a umělec 1972) přijat plným a lety se jen prohlubujícím právem.

Dnes už také z patřičného nadhledu nad tvůrčím prostorem více než půlstoletým zřetelně vidíme, že pevnost, určitost, harmoničnost a celistvost názorů, postojů a činů Hlobila-člověka dala jeho skladatelskému dílu podivuhodnou jednotu: brzy si našel svou hudební řeč, svůj osobitý vztah k poválečným kompozičním problémům tektoniky, harmonie a zvukovosti, a tento bystře a ve vazbě na jeho charakterový typ případně vyhmátnutý styl pak po celý svůj umělecký vývoj prohluboval, vybrušoval, obohacoval, avšak v podstatách neopouštěl.

Hlobilovo celoživotní slohové východisko tvoří poromantická syntéza s neoklasicistním půdorysem. Přijal neoklasicistní smysl pro čistotu formy, pro jasnou a logickou skladebnou práci, vylehčený zvuk, pro etiku rádu a míry, jasu, vkusu, humoru. Současně – a proto ve výrazových prostředcích vždy syntetizoval! – ho zajímala mezislohová vlna hudebního civilismu s motoričností a vůbec rytmickým dynamismem, realistickou lapidaritou opakujících se melodických zkratek (Hlobilův celoživotní pozitivní vztah k Janáčkově hudební stylistice!), s rozšířeně tonální až atonální harmonií, s novým smyslem témbrovým a sonickým. Právě tak kdykoliv vytvářela cyklická forma – „celé universum“, jak sám napsal, „shrnutí všeho, co v umělcí nahromadilo prožívání světa“ – v pomalé větě přiležitost pro lyriku, ozývala se v něm smyslová vibrace Sukovy školy, zjednodušená sice z původního učitelova polymelodismu (který roku 1925 dokonale pochopil a zužitkoval ve své skvělé milostné písni Smyčcového kvintetu a o deset let později s bolestně melancholickým ohlédnutím ve II. smyčcovém kvartetu) do střízlivější faktury civilistického poetického lyrismu, nicméně plná nevšedního emotivního dění a schopná dosáhnout filozofické hloubky.

Hlobilův tvůrčí vývoj v řečišti této základní slohové orientace, přijaté orchestrálním *Scherzem* osmadvaceti letým umělcem, prošel třemi vývojovými kapitolami; detail-

ní proměny charakteristických znaků jeho hudební řeči určovala v každé z nich jejich obsahová orientace. (Skladatel s kvantitativní převahou tvorby „absolutních“ nástrojových žánrů se vyznává, že všechna hudba, kterou piše, je hudba programní. Je třeba pochopit jeho celoživotní vztah k chápání společenské role hudby, abyhom v tom neviděli paradox.)

Prvou vývojovou kapitolu (1930–1944) charakterizuje obsahově civilistické přilnutí k životu mladého občana velkoměsta (orchestrální suita *Weekend* – 1933, *Zpěv drátů* na Neumanovy verše ze *Tří písni* – 1933, symfonická báseň *Zpěv mládi* – 1944) a k jadrné, prosté, vitální, neklidné (jazzové vlivy) i nesentimentálně poetické komorní a orchestrální hudbě „na míru“, potřebu a povzbuzení našeho člověka 30. let (dvě orchestrální *Suity* a *Divertimento* – 1930, 1933, 1935, *Sonatina pro housle a klavír* – 1934 *Dechový kvintet* – 1940 a nejlepší z těch prací, *Kvartet s cembalem* – 1943).

Vl. Helfert slyšel (Česká moderní hudba, 1937) v této hudbě konstruktivismus, v němž má „rozvaha a vůle zřejmou převahu nad hudební emocionálností“; tato charakteristika – ačkoliv nepravdivá – přece jen nedocenila teplo a povzbudivou aktivitu Hlobilových optimistických alleger. Vždyť od tohoto otevřeného horizontu jeho typického hudebního výrazu vedla ve druhé vývojové kapitole (1944–1960) skladatelova cesta za principy tvůrčí metody nového realismu, jež přesvědčenému socialistovi-Hlobilovi určila nyní přirozený a potřebný úkol prohloubené a zjevné hudební programovosti s náměty tragicko-heroických ohlasů druhé světové války (*Tryzna mučedníků* – 1944, *Symfonie č. 2 „Den vízezství“* – 1951) i nadějeplného elánu poválečného budovatelského úsilí a spolu s nimi v rozmanitějším rejstříku výrazových prostředků zjednodušení, projasnění a zvroucení (orchestrální suity *Park oddechu* – 1949, *Léto v Krkonoších* – 1950, *Lidová veselice* – 1950, *Jaro v pražských zahradách* – 1953, *Valašskou dědinou* – 1952, orchestrální *Serenáda* – 1955, symfonický obraz *Svátek práce* – 1960, sborový cyklus *Domove* – 1955).

Neprogramní instrumentální hudba druhé kapitoly Hlobilova skladatelského vývoje rovněž přijala obsahový úkol zobrazení a výrazu současného života i s jeho rozpory a konflikty. Některými díly (zvláště *Symfonii 1, 3 a 4* – 1949, 1957, 1959, *Houslovým koncertem* – 1955, *III. smyčcovým kvartetem* – 1955, *Rapsólii pro klarinet a orchestr* – 1955 a *Sonátou pro dva klavíry* – 1958) pronikla k zobecnění obdobné síly sdělnosti jako jmenované skladby programní.

Od 60. let rozvíjí E. Hlobil svou třetí tvůrčí kapitolu. Šedesáti letý umělec klade si tu navzdory věku náročné umělecké úkoly ve všech směrech. Do oblasti své hudební programovosti zapojuje vedle nových písni (*Cesta živých* – 1971), sborů (*Óda na víno* – 1967, *Stavitelé* – 1968, *Panychida* – 1971) a filozoficky obzírávých symfonických skladeb (*Cesta živých* – 1974) žánry opery a baletu, jež by byl u něho předtím nikdo nečekal (*Anna Karenina* – 1963, *Měšťák šlechticem* – 1967, *Kráska a zvíře* – 1976). Něk-

dejší představitel racionálního hudebního konstruktivismu je tu v hudební řeči proměněn velmi podstatně, i když kontinuita stylu není narušena. Čtyři desítky nástrojových skladeb komorních, koncertantních a orchestrálních naplňuje pak Hlobil v tomto patnáctiletí v prudce novou krví pulsující renesanci svého prvého vývojového období, avšak na podstatně vyšší rovině myšlenkového a výrazového zhuštění, zkonzentrování a také zkomplikování (zvláště v oblasti harmonie a témbrou i v nové koncepcii tektonické) hudebou, která provokuje hráče až k mezní virtuozitě, shrnuje myšlenkově v citově a znova se odvážně pouští na tenký led pokusu. (Vzniká *Symfonie č. 5 až 7* – 1969, 1972, 1973, *Koncerty varhanní* – 1963, *pro smyčce* – 1963, výtečný *Filharmonický* – 1965, *kontrabasový* – 1968, *pro dechy a bici* – 1971, symfonické věty *Invocazione* – 1967, *Exclamationes* – 1970, *Kontemplace pro violu a smyčce* – 1975, *Sonáta pro komorní smyčcový orchestr* – 1965 a mnoho skladeb komorních, zvláště *Smyčcové kvartety č. 4 a 5* – 1969, 1971, *dechové Sonáty, flétnová* – 1966, *trombónová* – 1973 a *hoboiová* – 1974, *Saxofonový kvartet* – 1974, *Sonáta pro flétnu, kytaru a violoncello* – 1975 a *Trio pro housle, kytaru a akordeon* – 1976.)

Do třetího období Hlobilova tvůrčího vývoje spadají také

vznikem a charakterem dvě *Sonáty pro klavír* op. 72 a 73, obě z roku 1968. Sonátu pro klavír op. 72 zde po znamenitě nahrávce Petra Toperczera na skladatelově portrétní dlouhohrající desce (119 1977 G) z roku 1976, vydané k umělcovým pětasedmdesátinám, zveřejňuje Supraphon tiskem. Toto výrazově sevřené, naléhavé a chlapské dílo, vyžadující od interpreta rytmickou precizitu a strohou zvukovost, je věru ježatou polemikou se stářím. Řada rysů je pro hudbu sonáty symptomatických: stavebná konciznost, pracující v každé větě s několika zestrucnělými myšlenkami v podobě ostře profilovaných motivů, z nichž evoluce vzniká především přířazováním kontrastů za bohatého využití zvláště barevně proměňovaných opakování; bitonální akordičnost a toccatová stylizace melodických prvků i pasáží, uplatňující nástroj převážně v úderové zvukovosti, ovšem v široké škále odstínů; jazzová synkopická rytmickost finále; minimální prostor pro lyrickou melodičnost a naopak vynalézavost v harmonickém a stylizačním vztahu k soničnosti; velká pohybová energie krajních vět, kterou nebrzdí ani poměrně časté metrické změny. Souhrnně dílo tvrdohlavé, úporné, přesvědčivý hudební obraz lidské vyhřaněnosti a vůle.

Jaroslav Šeda
Červen 1977

Hlobils stilistischen Ausgangspunkt bildet sein Leben lang die nachromantische Synthese mit neoklassizistischem Grundriß. Er verschrieb sich dem neoklassizistischen Sinn für reine Formen, klarer und logischer Kompositionssarbeit, leichterem Klang, der Ethik von Ordnung und Maß, Klarheit, Geschmack, Humor. Gleichzeitig – und deshalb synthetisierte er stets in den Ausdrucksmitteln! – interessierte ihn die Stilwelle zwischen musikalischem Zivilismus und der Motorik und überhaupt dem rhythmischen Dynamismus, der realistischen Lapidarität der sich wiederholen den melodischen Kürzungen (Hlobils lebenslange positive Beziehung zu Janáčeks musikalischer Stilistik!) mit erweiterter tonaler bis atonaler Harmonie, mit neuem Timbre und Klang Sinn. Sobald die zyklische Form – „das ganze Universum“, wie er selbst schrieb, „eine Ballung alles dessen, was das Erleben der Welt im Künstler anhäufte“ im langsamen Satz eine Gelegenheit für die Lyrik formte, meldete sich in ihm die Sinnesvibration der Sukschen Schule,

zwar neben dem Polymelodismus des Lehrers (den er im Jahre 1925 vollendet begriffen hatte und in dem prachtvollen Liebeslied seines Streichquintetts und sodann um zehn Jahre später in schmerzlich melancholischer Rückschau im II. Streichquartett anwendete) vereinfacht zu einer nüchterneren Faktur des zivilistischen poetischen Lyrismus, nichtsdestoweniger voll nichtalltäglichen emotiven Geschehens und durchaus geeignet, eine philosophische Tiefe zu erreichen.

Hlobils schöpferische Entfaltung im Flußbett dieser elementaren Stilorientierung, die der achtundzwanzigjährige Künstler mit dem orchestralen *Scherzo* angenommen hatte, machte drei Entwicklungsstadien durch; die Wandlungen der charakteristischen Merkmale seiner Musiksprache im einzelnen bestimmte in jedem von ihnen ihre inhaltliche Orientierung. (Der Komponist bekennt sich mit dem quantitativen Übergewicht der „absoluten“ Instrumentalgenres in seinem Schaffen dazu, daß die gesamte Musik, die er

komponiert, Programmusik ist. Es ist erforderlich, sich seine lebenslange Beziehung zur Erkenntnis der gesellschaftlichen Rolle der Musik bewußt zu machen, um darin kein Paradox zu sehen.)

In die dritte Phase der schöpferischen Entwicklung Hlobils fallen sowohl hinsichtlich ihres Entstehens wie auch ihrem Charakter nach zwei Sonaten für Klavier, op. 72 und op. 73, beide aus dem Jahre 1968, die nach der hervorragenden Tonaufnahme Peter Toperczers auf der Porträtlangspielplatte des Komponisten (119 1977 G) aus dem Jahre 1976, die zum 75. Geburtstag des Künstlers herausgegeben wurde, Supraphon nunmehr in Druckausgabe veröffentlicht. Dieses in Ausdruck und Form geballte, dringliche und wahrhaft mannhafte Werk, das vom Interpreten rhythmische Präzision und strenge Klanglichkeit erfordert, ist wahrlich eine struppige Polemik mit dem Alter. Eine Reihe von Zügen ist für die Musik symptomatisch: die kompositorische Gedrängtheit, die in jedem Satz mit einigen bündigen Gedanken in Gestalt scharf proflierter Motive

arbeitet, aus welchen sich die Evolution vor allem durch die Beiordnung zugespitzter Kontraste bei reichlicher Verwendung insbesondere in der Klangfarbe abgewandelter Wiederholungen ergibt; das bitonal Akkordische und die Toccatenstilisierung der melodischen Elemente und Passagen, die das Instrument vorwiegend in der Klanglichkeit des Anschlags zur Geltung bringen, allerdings in breite Schattierungsskala; der jazzartige synkopische Rhythmus des Finales; minimaler Raum für lyrische Melodik und im Gegansatz hierzu die Erfindungskraft in der harmonischen und stilistischen Beziehung zur Klanglichkeit; die große Energie der Randsätze, die auch von den verhältnismäßig häufigen metrischen Änderungen nicht gebremst wird. Zusammenfassend: ein hartnäckiges, zähes Werk, ein überzeugendes musikalisches Bild menschlicher Ausgeprägtheit und menschlichen Willens.

Jaroslav Šeda
Juni 1977

Deutsch: Žofie Brožková

SONATA

op. 72

Allegro ($\text{J} = 144$)

I

EMIL HLOBIL
(1901)

Musical score for piano, Op. 72, Movement I, Allegro (J = 144). The score consists of four staves. The top two staves are treble clef, and the bottom two are bass clef. Measure 1 starts with a forte dynamic (f) and a molto marcato (marked with a cross) instruction. Measures 2 and 3 show eighth-note patterns with slurs and dynamic markings f and p. Measure 4 ends with a forte dynamic (f).

Measures 5-8 continue the Allegro tempo. Measure 5 features a melodic line in the treble clef staff. Measures 6-8 show harmonic changes between G major (B major), E major (B major), and D major (B major). Measure 8 concludes with a forte dynamic (f) and a molto marcato instruction.

Measures 9-12 show a transition. Measure 9 begins with a piano dynamic (mp) and a crescendo (cresc.). Measure 10 starts with a forte dynamic (f) and a molto marcato instruction. Measure 11 shows a dynamic marking al f. Measure 12 concludes with a piano dynamic (pp).

Measures 13-16 show a continuation of the piece. Measure 13 starts with a piano dynamic (p). Measures 14-15 show eighth-note patterns with slurs and dynamic markings mf. Measure 16 concludes with a forte dynamic (f) and a molto marcato instruction.

20

p

30

mf

cresc.

H 6180

Handwritten musical score for piano, page 9, featuring two staves:

- Top Staff:** Treble and Bass clefs. Measures 1-4: 2/4 time, mostly quarter notes. Measure 5: Dynamic **f**. Measures 6-7: 6/8 time, eighth-note patterns. Measures 8-10: 3/4 time, eighth-note patterns. Measures 11-12: 2/4 time, eighth-note patterns.
- Bottom Staff:** Treble and Bass clefs. Measures 13-15: 3/4 time, eighth-note patterns. Measures 16-18: 2/4 time, eighth-note patterns. Measure 19: Dynamic **f**.

Performance instructions and dynamics:

- Measure 1: **f**
- Measure 5: **f**
- Measure 13: **mf cresc.**
- Measure 19: **f**
- Measure 18: **legato**

Musical score page 10, measures 1-4. The score consists of two staves. The top staff uses a treble clef and has a key signature of one flat. The bottom staff uses a bass clef and has a key signature of one flat. Measure 1 starts with a dynamic *mf*. Measure 2 begins with a dynamic *f*. Measures 3 and 4 continue the melodic line.

Musical score page 10, measures 5-8. The top staff starts with a dynamic *f*. Measure 6 begins with a dynamic *mp*. Measure 7 begins with a dynamic *f*.

Musical score page 10, measures 9-12. The top staff starts with a dynamic *mp*. Measure 10 begins with a dynamic *p*. Measures 11 and 12 continue the melodic line.

Musical score page 10, measures 13-16. The top staff starts with a dynamic *mf*. Measure 14 begins with a dynamic *vp*. Measure 15 begins with a dynamic *f*.

Musical score page 10, measures 17-20. The top staff starts with a dynamic *s*. Measures 18, 19, and 20 continue the melodic line.

11

90

100 *b*

cresc.

110 *b*

f

mf

Musical score page 13, measures 1-2. The score consists of two staves. The top staff is in treble clef and has a dynamic marking of *cresc.*. The bottom staff is in bass clef. Measure 1 ends with a forte dynamic (*f*). Measure 2 begins with a series of eighth-note chords.

Musical score page 13, measures 3-4. The top staff starts with a dynamic of *sempre cresc.* Measure 4 ends with a dynamic of *ff*.

Musical score page 13, measures 5-6. The top staff starts with a dynamic of *f*. Measure 6 ends with a dynamic of *ff*.

Musical score page 13, measures 7-8. The top staff starts with a dynamic of *mf*. Measure 8 ends with a dynamic of *cresc. molto*.

Musical score page 13, measures 9-10. The top staff starts with a dynamic of *ff*. Measure 10 ends with a dynamic of *v.v.*

Adagio ($\text{J} = 56$)

II

pp

f

10

f *mf* *p*

mp

Musical score page 15, measures 1-3. Treble and bass staves. Dynamics: *p*, *mf*.

Musical score page 15, measures 20-23. Treble and bass staves. Dynamics: *pp*, *molto*.

Musical score page 15, measures 24-27. Treble and bass staves. Dynamics: *f*, *ff*, *sforzato*.

Musical score page 15, measures 28-31. Treble and bass staves. Dynamics: *pp*.

Musical score page 15, measures 32-35. Treble and bass staves. Dynamics: *mp*.

A musical score for piano, showing four measures of music. The key signature changes from C major to G major (two sharps) at the beginning of the first measure. Measure 11 starts with a treble clef, common time, and two sharps. Measure 12 starts with a bass clef, common time, and two sharps. Measure 13 starts with a treble clef, common time, and one sharp. Measure 14 starts with a bass clef, common time, and one sharp. The music includes various note values (eighth and sixteenth notes), rests, and dynamic markings like tr , mf , and p .

A musical score for piano, featuring two staves. The top staff uses a treble clef and includes dynamic markings: *mp*, *mf*, *f*, and *ff*. The bottom staff uses a bass clef. Both staves show six measures of eighth-note patterns, primarily consisting of eighth-note pairs and triplets.

A musical score for piano, page 107. The top staff shows a melodic line with various dynamics: 'p' (piano), 'cresc.' (crescendo), and 'mf' (mezzo-forte). The bottom staff shows harmonic changes indicated by Roman numerals I, II, III, IV, V, VI, VII, and VIII. A section of the melody is labeled with a bracket and the letter 'c'.

Musical score for piano, page 10, measures 40-41. The score consists of two staves. The top staff is in treble clef, C major, common time, with a dynamic of *p*. The bottom staff is in bass clef, C major, common time. Measure 40 begins with a sixteenth-note pattern: B-flat, A-flat, G, B-flat, A-flat, G. This is followed by a sixteenth-note pattern: E-flat, D, C-sharp, E-flat, D, C-sharp. Measure 41 begins with a sixteenth-note pattern: B-flat, A-flat, G, B-flat, A-flat, G. This is followed by a sixteenth-note pattern: E-flat, D, C-sharp, E-flat, D, C-sharp. Measures 40 and 41 conclude with a dynamic of *f*.

A musical score for piano, featuring two staves. The top staff uses a treble clef and shows a melodic line with eighth-note patterns. The bottom staff uses a bass clef and shows harmonic notes. Various dynamic markings are present, including 'cresc. 6' above the first measure, '6' over several measures, 'f' (fortissimo) over the fifth measure, and a crescendo line over the final measure. The score is set against a background of horizontal dashed lines.

A musical score for piano, showing two staves. The top staff is in treble clef and the bottom is in bass clef. Measure 49 starts with a forte dynamic (f) and ends with a half note. Measure 50 begins with a forte dynamic (f) and ends with a half note. The score includes various accidentals such as flats and sharps.

Musical score page 18, measures 1-3. The score consists of two staves. The top staff is in common time (C) and the bottom staff is in common time (C). Measure 1: Treble clef, key signature of one flat (B-flat), quarter note = 120. Bass clef, key signature of one sharp (F-sharp), quarter note = 120. Measure 2: Treble clef, key signature of one sharp (F-sharp), quarter note = 120. Bass clef, key signature of one sharp (F-sharp), quarter note = 120. Measure 3: Treble clef, key signature of one sharp (F-sharp), quarter note = 120. Bass clef, key signature of one sharp (F-sharp), quarter note = 120.

Musical score page 18, measures 4-6. The score consists of two staves. The top staff is in common time (C) and the bottom staff is in common time (C). Measure 4: Treble clef, key signature of one sharp (F-sharp), quarter note = 120. Bass clef, key signature of one sharp (F-sharp), quarter note = 120. Measure 5: Treble clef, key signature of one sharp (F-sharp), quarter note = 120. Bass clef, key signature of one sharp (F-sharp), quarter note = 120. Measure 6: Treble clef, key signature of one sharp (F-sharp), quarter note = 120. Bass clef, key signature of one sharp (F-sharp), quarter note = 120.

Musical score page 18, measures 7-9. The score consists of two staves. The top staff is in common time (C) and the bottom staff is in common time (C). Measure 7: Treble clef, key signature of one sharp (F-sharp), quarter note = 120. Bass clef, key signature of one sharp (F-sharp), quarter note = 120. Measure 8: Treble clef, key signature of one sharp (F-sharp), quarter note = 120. Bass clef, key signature of one sharp (F-sharp), quarter note = 120. Measure 9: Treble clef, key signature of one sharp (F-sharp), quarter note = 120. Bass clef, key signature of one sharp (F-sharp), quarter note = 120.

Musical score page 18, measures 10-12. The score consists of two staves. The top staff is in common time (C) and the bottom staff is in common time (C). Measure 10: Treble clef, key signature of one sharp (F-sharp), quarter note = 120. Bass clef, key signature of one sharp (F-sharp), quarter note = 120. Measure 11: Treble clef, key signature of one sharp (F-sharp), quarter note = 120. Bass clef, key signature of one sharp (F-sharp), quarter note = 120. Measure 12: Treble clef, key signature of one sharp (F-sharp), quarter note = 120. Bass clef, key signature of one sharp (F-sharp), quarter note = 120.

Musical score page 18, measures 13-15. The score consists of two staves. The top staff is in common time (C) and the bottom staff is in common time (C). Measure 13: Treble clef, key signature of one sharp (F-sharp), quarter note = 120. Bass clef, key signature of one sharp (F-sharp), quarter note = 120. Measure 14: Treble clef, key signature of one sharp (F-sharp), quarter note = 120. Bass clef, key signature of one sharp (F-sharp), quarter note = 120. Measure 15: Treble clef, key signature of one sharp (F-sharp), quarter note = 120. Bass clef, key signature of one sharp (F-sharp), quarter note = 120.

III

Allegro con brio ($\text{J} = 132$)

Musical score for piano, two staves. Measure 5: Treble staff, 4/4 time, key signature 1 sharp. Bass staff, 4/4 time, key signature 1 sharp. Measure 6: Treble staff, 4/4 time, key signature 1 sharp. Bass staff, 4/4 time, key signature 1 sharp. Measure 7: Treble staff, 4/4 time, key signature 1 sharp. Bass staff, 4/4 time, key signature 1 sharp. Measure 8: Treble staff, 4/4 time, key signature 1 sharp. Bass staff, 4/4 time, key signature 1 sharp.

Musical score for piano, two staves. Measure 9: Treble staff, 4/4 time, key signature 1 sharp. Bass staff, 4/4 time, key signature 1 sharp. Measure 10: Treble staff, 4/4 time, key signature 1 sharp. Bass staff, 4/4 time, key signature 1 sharp. Measure 11: Treble staff, 4/4 time, key signature 1 sharp. Bass staff, 4/4 time, key signature 1 sharp. Measure 12: Treble staff, 4/4 time, key signature 1 sharp. Bass staff, 4/4 time, key signature 1 sharp.

Musical score for piano, two staves. Measure 13: Treble staff, 3/8 time, key signature 1 sharp. Bass staff, 3/8 time, key signature 1 sharp. Measure 14: Treble staff, 3/8 time, key signature 1 sharp. Bass staff, 3/8 time, key signature 1 sharp. Measure 15: Treble staff, 3/8 time, key signature 1 sharp. Bass staff, 3/8 time, key signature 1 sharp. Measure 16: Treble staff, 3/8 time, key signature 1 sharp. Bass staff, 3/8 time, key signature 1 sharp.

Musical score for piano, two staves. Measure 17: Treble staff, 3/4 time, key signature 1 sharp. Bass staff, 3/4 time, key signature 1 sharp. Measure 18: Treble staff, 3/4 time, key signature 1 sharp. Bass staff, 3/4 time, key signature 1 sharp. Measure 19: Treble staff, 3/4 time, key signature 1 sharp. Bass staff, 3/4 time, key signature 1 sharp. Measure 20: Treble staff, 3/4 time, key signature 1 sharp. Bass staff, 3/4 time, key signature 1 sharp.

Musical score for piano, measures 11-12. The score consists of two staves. The top staff uses a treble clef and a common time signature (indicated by 'C'). The bottom staff uses a bass clef and a common time signature. Measure 11 begins with a forte dynamic (f) and a melodic line consisting of eighth-note pairs. Measure 12 starts with a dynamic of *mf*, followed by a sustained note and a sixteenth-note pattern. The score includes performance instructions such as "cresc." and dynamic markings like *f*.

A musical score for piano, showing two staves. The top staff is in treble clef and the bottom staff is in bass clef. The key signature changes frequently, indicated by various sharps and flats. Measure 30 begins with a sharp sign above the staff. The music consists of eighth and sixteenth note patterns, with some notes tied over. Measure 31 starts with a sharp sign above the staff.

Musical score for orchestra and piano, page 10, measures 11-12. The score consists of two systems. The top system shows the piano part with a treble clef, a bass clef, and a common time signature. The bottom system shows the orchestra parts with various clefs (bass, alto, tenor, soprano) and time signatures (2/4, 3/4, 5/4, 6/8). Measure 11 starts with a forte dynamic. Measure 12 begins with a dynamic marking "marc." followed by a forte dynamic.

Musical score for orchestra and piano, page 10, system 40. The score consists of two staves. The top staff is for the orchestra, featuring a treble clef, a key signature of one sharp, and a time signature of 3/8. It contains six measures of music. The bottom staff is for the piano, featuring a bass clef, a key signature of one sharp, and a time signature of 3/8. It also contains six measures of music. Measure 40 begins with a dynamic marking 'p' (piano) over the piano staff. The music includes various note heads, stems, and rests, with some notes connected by horizontal lines. Measure 40 concludes with a measure rest followed by a repeat sign.

A musical score for piano, featuring two staves. The top staff uses a treble clef and the bottom staff uses a bass clef. The key signature changes between measures, starting with one sharp, then two sharps, then one sharp again. Measure 48 begins with a dynamic of *poco f*. Measure 49 begins with *mp*. Measure 50 begins with *cresc.* and ends with *poco*. The score includes various slurs, grace notes, and dynamic markings throughout the measures.

Musical score page 21, measures 1-5. The score consists of two staves. The top staff is in treble clef, G major, common time. The bottom staff is in bass clef, C major, common time. Measure 1: Both staves play eighth-note chords. Measure 2: Both staves play eighth-note chords. Measure 3: Both staves play eighth-note chords. Measure 4: Both staves play eighth-note chords. Measure 5: Both staves play eighth-note chords.

Musical score page 21, measures 60-64. The score consists of two staves. The top staff is in treble clef, G major, common time. The bottom staff is in bass clef, C major, common time. Measure 60: Treble staff has eighth-note chords; bass staff has eighth-note chords. Measure 61: Treble staff has eighth-note chords; bass staff has eighth-note chords. Measure 62: Treble staff has eighth-note chords; bass staff has eighth-note chords. Measure 63: Treble staff has eighth-note chords; bass staff has eighth-note chords. Measure 64: Treble staff has eighth-note chords; bass staff has eighth-note chords.

Musical score page 21, measures 65-70. The score consists of two staves. The top staff is in treble clef, G major, common time. The bottom staff is in bass clef, C major, common time. Measure 65: Treble staff has eighth-note chords; bass staff has eighth-note chords. Measure 66: Treble staff has eighth-note chords; bass staff has eighth-note chords. Measure 67: Treble staff has eighth-note chords; bass staff has eighth-note chords. Measure 68: Treble staff has eighth-note chords; bass staff has eighth-note chords. Measure 69: Treble staff has eighth-note chords; bass staff has eighth-note chords. Measure 70: Treble staff has eighth-note chords; bass staff has eighth-note chords.

Musical score page 21, measures 71-76. The score consists of two staves. The top staff is in treble clef, G major, common time. The bottom staff is in bass clef, C major, common time. Measure 71: Treble staff has eighth-note chords; bass staff has eighth-note chords. Measure 72: Treble staff has eighth-note chords; bass staff has eighth-note chords. Measure 73: Treble staff has eighth-note chords; bass staff has eighth-note chords. Measure 74: Treble staff has eighth-note chords; bass staff has eighth-note chords. Measure 75: Treble staff has eighth-note chords; bass staff has eighth-note chords. Measure 76: Treble staff has eighth-note chords; bass staff has eighth-note chords.

Musical score page 21, measures 77-82. The score consists of two staves. The top staff is in treble clef, G major, common time. The bottom staff is in bass clef, C major, common time. Measure 77: Treble staff has eighth-note chords; bass staff has eighth-note chords. Measure 78: Treble staff has eighth-note chords; bass staff has eighth-note chords. Measure 79: Treble staff has eighth-note chords; bass staff has eighth-note chords. Measure 80: Treble staff has eighth-note chords; bass staff has eighth-note chords. Measure 81: Treble staff has eighth-note chords; bass staff has eighth-note chords. Measure 82: Treble staff has eighth-note chords; bass staff has eighth-note chords.

Musical score page 22, measures 76-79. The score consists of two staves. The top staff is in treble clef and 5/4 time, with dynamics *p* and *f*. The bottom staff is in bass clef and 2/4 time. The music features various note heads and stems.

80

Musical score page 22, measures 80-83. The top staff is in treble clef and 4/4 time, with dynamic *p*. The bottom staff is in bass clef and 4/4 time, with dynamic *cresc.* The music includes sixteenth-note patterns and rests.

Musical score page 22, measures 84-87. The top staff is in treble clef and 4/4 time, with dynamic *f*. The bottom staff is in bass clef and 4/4 time. The music features eighth-note patterns and rests.

Musical score page 22, measures 88-91. The top staff is in treble clef and 4/4 time. The bottom staff is in bass clef and 4/4 time. The music consists of eighth-note patterns and rests.

90

Musical score page 22, measures 92-95. The top staff is in treble clef and 4/4 time. The bottom staff is in bass clef and 4/4 time. The music features eighth-note patterns and rests.

Musical score page 23, measures 1-4. The score consists of two staves. The top staff is in treble clef and 4/4 time, starting with a dynamic of *tr*. The bottom staff is in bass clef and 4/4 time. The music features various note heads, stems, and rests, with some notes connected by horizontal lines.

Musical score page 23, measures 5-8. The top staff continues in treble clef and 4/4 time. The bottom staff changes to 2/4 time. Measure 7 includes a dynamic marking of *100*. The music shows a mix of eighth and sixteenth-note patterns.

Musical score page 23, measures 9-12. The top staff is in treble clef and 3/4 time. The bottom staff is in bass clef and 3/4 time. Measure 10 includes a dynamic marking of *mf*. Measures 11 and 12 show eighth-note patterns.

Musical score page 23, measures 13-16. The top staff is in treble clef and 2/4 time. The bottom staff is in bass clef and 2/4 time. Measure 14 includes a dynamic marking of *cresc.*

Musical score page 23, measures 17-20. The top staff is in treble clef and 2/4 time. The bottom staff is in bass clef and 2/4 time. Measure 18 includes a dynamic marking of *110*.

Musical score page 24, measures 1-11. The score consists of two staves. The top staff is in 5/4 time, treble clef, and has a key signature of one sharp. The bottom staff is in 3/4 time, bass clef, and has a key signature of one sharp. Measure 1 starts with a dynamic of *mf*. Measures 2-4 show a crescendo, indicated by *cresc.*. Measures 5-11 continue the rhythmic pattern established in the first four measures.

Musical score page 24, measures 12-17. The top staff begins with a dynamic of *f*. Measure 12 features eighth-note patterns. Measures 13-14 show sixteenth-note patterns. Measures 15-17 consist of eighth-note chords.

Musical score page 24, measures 18-23. The top staff shows eighth-note chords. Measures 19-20 feature sixteenth-note patterns. Measures 21-23 show eighth-note chords. A dynamic of *ff* is indicated in measure 23.

Musical score page 24, measures 24-29. The top staff shows eighth-note chords. Measures 25-26 feature sixteenth-note patterns. Measures 27-29 show eighth-note chords.

Musical score page 24, measures 30-35. The top staff shows eighth-note chords. Measures 31-32 feature sixteenth-note patterns. Measures 33-35 show eighth-note chords. A dynamic of *130* is indicated in measure 30.

140

150

157